

Σχολική κοινότητα, Α. Δελμούζος

Αλέξανδρος Δελμούζος Σχολική κοινότητα

Θα προσπαθήσω να σας δώσω με συντομία μια εικόνα της κοινότητας που δημιουργήσαμε στο Μαράσλειο Διδασκαλείο. Μια μέρα τους είπα πως στο σχολείο μας προσωπικό και μαθητές έχουν τον ίδιο σκοπό, δηλαδή τη μόρφωσή τους, και πως ο σκοπός αυτός μόνο με αληθινή συνεργασία, με προθυμία και αγάπη μπορεί να πετύχει. Τους σύστησα ό,τι βλέπουν, ό,τι νομίζουν σωστό για τον κοινό μας σκοπό να το λένε ελεύθερα στον καθηγητή τους, και τότε ακούστηκε για πρώτη φορά η λέξη κοινότητα. Σε λίγο μόνοι τους ζήτησαν να αναλάβουν οι ίδιοι υπεύθυνα την καθαριότητα του σχολείου.

Μια και είχε ξυπνήσει μέσα τους η ανησυχία και το ενδιαφέρον, άρχισαν να προσέχουν πότε τη μια και πότε την άλλη από τις ελλείψεις που τις ζούσαν κάθε μέρα και που μας εμπόδιζαν στη δουλειά μας, και να γυρεύουν οι ίδιοι τρόπους για να τις περιορίσουμε. Έπειτα σιγά σιγά άρχισαν να νιώθουν και την ανάγκη της ομορφιάς. Ήθελαν να είναι όλα καλοβαλμένα και όμορφα. Γιατί το σχολείο γινόταν ανεπαίσθητα το δικό τους σχολείο και η τάξη τους η δική τους τάξη, που οι ίδιοι έπρεπε να τα φροντίζουν. Έτσι με τον καιρό κι από πραγματική ανάγκη και πείρα έμπαιναν όλο και περισσότερα θεμέλια, και σιγά σιγά οργανώνονταν μια ζωή που την ένιωθαν κι ήταν δική τους.

Μια μέρα μερικοί από τη μεγάλη τάξη ζήτησαν να οργανώσουν στο σχολείο ένα συσσίτιο για να τρώνε καλύτερα, φτηνότερα και καθαρά, ειδικά όσα παιδιά ήταν πολύ φτωχά. Σε μια εβδομάδα το συσσίτιο είχε αρχίσει. Όλη την εργασία την έκαναν τα παιδιά. Μια επιτροπή μάζευε τα χρήματα κι αγόραζε το ψωμί και τα τρόφιμα από τις στρατιωτικές αποθήκες. Η επιτροπή αυτή κρατούσε τα βιβλία και όριζε τι θα τρώγαμε κάθε μέρα. Μια άλλη επιτροπή εξέλεγε κάθε μήνα τα βιβλία της πρώτης και έκαναν μαζί τον απολογισμό και αναφέρονε στη διεύθυνση την κατάσταση του ταμείου. Κάθε εβδομάδα ορίζονταν οι σερβιτόρες και οι βοηθοί μάγειροι.

Παντού έβλεπε κανείς τη ζωνρότητα, τη χαρά, την κίνηση. Το συσσίτιο είχε γίνει κέντρο ζωής, κοινοτικής ζωής. Ζούσαμε όλοι μαζί κι όλοι μαζί δουλεύαμε για τον ίδιο σκοπό. Έβλεπα πως το καθετί που έβγαινε από τη συζήτηση των παιδιών, ήταν νόμος γι' αυτά, γιατί ήταν γέννημα δικό τους που κάποια ανάγκη το είχε δημιουργήσει. Μια τέτοια ανάγκη γέννησε και τα απογεύματα εργασίας.

Τη δεύτερη χρονιά τα οικονομικά μας στένεψαν πολύ. Αναφέραμε το πρόβλημα στην κοινοτική συνεδρίαση. Η κοινότητα όρισε ένα απόγευμα την εβδομάδα που θα δούλευε για το σχολείο για να καλύψει τις ανάγκες του. Σε λίγο άρχισε η εφαρμογή.

Αν τώρα ρίξουμε μια γρήγορη ματιά σε ένα τέτοιο απόγευμα εργασίας, θα βρούμε όλο το σχολείο σε κίνηση. Κάθε Πέμπτη απόγευμα στις 2:30 η ώρα, 90 μαθητές με την επίβλεψη του κυρίου Λευκαδίτη χωρίζονταν στις ομάδες τους. Η καθεμία τραβάει γρήγορα στη δουλειά της. Άλλη πηγαίνει μέσα στο σχολείο και άλλες στις διάφορες αυλές του, η καθεμία με ένα μαθητή επικεφαλής. Άλλοι κουβαλούν νερό, άλλοι τινάζουν κουρτίνες ή ξεσκονίζουν τοίχους, άλλοι πλένουν πόρτες και θρανία, άλλοι καθαρίζουν τις αυλές, άλλοι ανοίγουν ένα αυλάκι στον κήπο και άλλοι επιδιορθώνουν τον ξύλινο φράχτη. Κανείς δεν κάθεται. Έτσι από τις δύομιση ως τις τέσσερις παιδιά και δάσκαλοι, όλοι είναι στη δουλειά. Στις 4 χτυπά το κουδούνι. Συγυρίζονται, ξεκουράζονται λίγο κι έπειτα η κάθε τάξη μαζεύεται στην αίθουσα της, όπου συνεδριάζει για ό,τι ζητήματα την ενδιαφέρουν.

Το σχολείο μας ύστερα από ένα τέτοιο απόγευμα άστραφτε. Τα παιδιά το χαίρονταν πολύ, γιατί το έκαναν με τα χέρια τους. Ο καθένας έδωσε το καλύτερο. Μα ό,τι κερδίζουν έτσι δεν είναι μονάχα η χαρά και η πρακτική γνώση. Το αίσθημα της ευσυνειδησίας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας για ένα κοινό σκοπό δυναμώνουν μέσα στη δράση. Κι έτσι τα απογεύματα της εργασίας δε μας βοήθησαν μονάχα να νικήσουμε οικονομικές δυσκολίες και να κρατήσουμε το σχολείο όπως πρέπει. Πλούτισαν και τη σχολική μας ζωή και μας βοήθησαν να προχωρήσουμε στο δρόμο της μόρφωσης.

Αλέξανδρος Δελμούζος,

Σχολική κοινότητα

1923-1926 (διασκευή)

Ασκήσεις

1. Λαμβάνοντας υπόψη το κείμενο του Αλέξανδρου Δελμούζου, να συζητήσετε σχετικά με τον ρόλο της μαθητικής κοινότητας στη λειτουργία του σχολείου. Ποιο ρόλο έπαιξε η κοινότητα στο Μαράσλειο Διδασκαλείο; Ποιο ρόλο παίζει στο σημερινό σχολείο; Εργαστείτε σε ομάδες, προκειμένου να διαμορφώσετε προτάσεις για τον ρόλο που θα μπορούσε να παίξει η κοινότητα στο σχολείο σας.
2. Να βρείτε και να συζητήσετε τον κανονισμό λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων από την ηλεκτρονική διεύθυνση του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, <http://goo.gl/MIKQmn>.

Η εικόνα από τη διεύθυνση: <http://goo.gl/Jn4erl>